

Intervju s Rudom Vidovićem, ministrom komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine

Put u Evropsku uniju počinje u regionu

Ministre Vidoviću, koliko je važna regionalna saradnja u oblasti infrastrukture i prometa?

Regionalna saradnja je od velike važnosti za razvoj transporta i transportne infrastrukture. Kroz regionalne organizacije SEETO, SEECP, SEETAC i SECI Bosna i Hercegovina učestvuje u izradi višegodišnjih planova aktivnosti i baze podataka, definisanju prioriternih projekata, iznalaženju izvora finansiranja projekata, te implementacije EU direktiva u sektoru transporta i transportne infrastrukture.

Koje su vodeće prednosti uspješne saradnje zemalja Jugoistočne Evrope kada su u pitanju povezivanje prometa i infrastrukture?

Bosna i Hercegovina je potpisnica Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između država članica Evropske Zajednice i Bosne i Hercegovine (Luksemburg, 2008. godine) i u stalnoj saradnji sa državama u regionu teži olakšanom odvijanju međunarodnog transporta, te razvoju i integraciji transportne mreže. Pravni osnov uspješne regionalne saradnje zemalja jugoistočne Evrope je Memorandum o razumijevanju o razvoju osnovne regionalne transportne mreže u jugoistočnoj Evropi SEETO (Luksemburg, 2004. godine) i Adendum na MoR u oblasti željezničkog saobraćaja (Tirana, 2007. godine), koji su unešeni u Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju EU. Glavne koristi uspješne saradnje su:

1. Transportna mreža Bosne i Hercegovine integrisana u Transevropsku transportnu mrežu;
2. Podizanje kvaliteta usluga i korišćenje prednosti svih vidova transporta;
3. Povećanje nivoa bezbjednosti transporta;
4. Jačanje transportnog tržišta za poboljšanje konkurentnosti između svih vidova transporta;
5. Smanjenje negativnog uticaja transporta na životnu sredinu;
6. Uspostavljanje stabilnog finansiranja razvoja transportnog sistema.

Koja su najveća dostignuća do sada?

Najveći uspjesi regionalne saradnje napravljeni do sada su: proširenje osnovne regionalne transportne mreže SEETO, koju je odobrila EC, a koja ima predispozicije ulaska u TEN-T mrežu; dobivanja grantova za izrade studija izvodljivosti za infrastrukturne projekte; učešće u projektima: Željeznice i Bezbjednost drumskog transporta, koji su kao rezultat dali niz bilateralnih i trilateralnih sporazuma, radionice za obuku i implementaciju EU standarda i dr.

Ako pogledamo u budućnost – koji zadaci su pred Bosnom i Hercegovinom u smislu regionalne saradnje u oblasti prometa do kraja godine i kakvi su dugoročniji planovi?

Gledajući u budućnost Bosna i Hercegovina ima niz zadataka u kontekstu regionalne saradnje. Transportna infrastruktura je ozbiljan instrument za regionalni razvoj. U cilju realizacije potpisanih sporazuma treba definisati i implementirati usklađena pravila i procedure, koje uređuju rad transporta na otvorenom tržištu. Ministarstvo komunikacija i transporta BiH kroz članstvo u: Upravnom komitetu SEETO, Nacionalnog koordinatora, Grupe za željeznički i intermodalni transport i Grupe za bezbjednost na putevima, direktno učestvuje na uspostavljanju transportne zajednice, jačanja regionalne saradnje i razvoja, te primjenu *acquisa*, a što objedinjuje sve vidove transporta. Trenutno BiH učestvuje u pregovorima za zaključivanje Sporazuma o uspostavljanju Transportne Zajednice, koji će naslijediti MoR o razvoju osnovne regionalne transportne mreže u jugoistočnoj Evropi SEETO i pomoći regionu za što lakše i brže priključenje evropskim integracijama.

Koji su to najveći izazovi za Bosnu i Hercegovinu na putu integracije prometnog sektora u Trans-evropsku mrežu (TEN-T)?

Integrisanje transportne mreže Bosne i Hercegovine u TEN-T mrežu je veliki izazov, ali i konačan zadatak Ministarstva komunikacija i transporta BiH. Ulazak naše mreže u transevropsku znači finansiranje projekata na mreži, razvoj koridora i transevropskih osa, smanjenje uskih grla, tj. modernizacija transportne infrastrukture što je prioritet za ekonomski razvoj svake zemlje.

Da li biste nam mogli nešto reći o učešću Bosne i Hercegovine u pregovorima o Sporazumu o uspostavljanju Transportne zajednice?

Pregovarački tim BiH aktivno učestvuje u pregovorima o Sporazumu o uspostavljanju Transportne Zajednice. Tekst Sporazuna je doveden do finalne faze i u septembru 2010. godine predviđen je još jedan regionalni sastanak EC i zemalja jugoistočne Evrope. Parafiranje Sporazuma je planirano za decembar 2010. godine, potpisivanje do kraja juna 2011, te primjena početkom 2012. godine.

Kakav je status i koje su tekuće aktivnosti u vezi s izgradnjom koridora Vc?

Autoput na Koridoru Vc kroz Bosnu i Hercegovinu je dužine 336 km, od čega je izgrađeno 37 km. U toku je izgradnja još dvije dionice dužine 5 km (obilaznica Sarajeva) i dužine 9,4 km (Kakanj-Bilješevo).

Ove godine će se započeti izgradnja još dvije pod-dionice dužine 3,10 km (Bilješevo-Gorica) i 2,9 km (Gorica-Drivuša).

Osigurana su sredstva iz kredita Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), Evropske investicijske banke (EIB) i Kuvajtskog fonda za arapski ekonomski razvoj (KF) za izgradnju oko 70 km trase autoputa i to kroz:

1. Kreditni sporazum sa **EBRD** od 180 miliona € potpisan 28.10.2008. godine,
2. Kreditni sporazum sa **EIB** od 75 miliona € potpisan 18.12.2008. godine,
3. Kreditni sporazum sa Kuvajtskim fondom od 30 miliona € potpisan 24.11.2009. godine.
4. Planirani kreditni sporazum sa **EIB** u iznosu do 205 miliona € za učešće u finansiranju istih dionica kao iz kredita EBRD-a,

Vijeće ministara BiH je osiguralo budžet iz vlastitih prihoda za izgradnju međudržavnog mosta na Savi i graničnog prijelaza Bijača na južnoj granici sa Hrvatskom, gdje je sa Hrvatske strane planiran „Šengenski“ granični prijelaz Metković.

Završetak izgradnje jedne trećine autoputa se može realno očekivati 2014. godine (osigurana su sredstva), dok konačan završetak izgradnje može zavisi od finansijskih mogućnosti Bosne i Hercegovine, a planiran je najkasnije do 2020. godine.

Temelj za finansiranje autoputa je prihod od akcize za prodato gorivo za autoputeve (0,05 €/l), godišnje preko 60 miliona €, naplaćena cestarina i drugi prihodi direkcija za autoceste. Potrebno je osigurati još oko 2,6 milijardi € za izgradnju preostalog dijela trase autoputa kroz Bosnu i Hercegovinu.

Kakva je po Vama uloga Vijeća za regionalnu saradnju u Jugoistočnoj Evropi?

Ulogu Vijeća za regionalnu saradnju (RCC) vidimo kao ključnog partnera EU, od velike važnosti za saradnju u jugoistočnoj Evropi i za završetak procesa evropskih integracija. Zadatak RCC je promocija infrastrukturnih projekata, organizovanje regionalnih konferencija u cilju razvoja transportne infrastrukture i aktivnosti na iznalaženju izvora finansiranja projekata, tj. da se na najbolji način iskoriste sredstva raspoloživa u okviru Programa višekorisničkog instrumenta za pretpristupnu pomoć Evropske unije, kao i ona od međunarodnih finansijskih institucija. RCC mora biti u stalnom kontaktu sa ministarstvima transporta regiona, otvoren za saradnju i pružanju pomoći pri izadi zajedničkih akcionih planova razvoja regiona i neophofnih bilateralnih sporazuma.